CRÒNICA

La Facultat de Biologia de Barcelona. — A requesta del Ministeri d'Educació i Ciència, la Facultat de Ciències de la Universitat de Barcelona manifestà, el mes d'Octubre de 1973, el desig d'ésser dividida en cinc Facultats independents: la de Matemàtiques, la de Física, la de Química, la de Biologia i la de Geologia. El canvi de Ministeri que tingué lloc a finals d'aquell any deturà la resolució definitiva corresponent a aquesta divisió. Després de diverses consultes, el nou Ministeri ratificà l'acord que la Facultat de Ciències de Barcelona fos dividida, i a primers de juny de 1974 en prengueren possessió els respectius degans.

El fet assenyalat, d'una part, profundament connectat amb un fenomen expansiu de tipus general de la Universitat, ve a donar, d'una altra, un canvi important en l'evolució de l'ensenyament de la Biologia i, sobretot, de la seva estructuració institucional dins de la Universitat de l'Estat espanyol. De fet, a la Universitat de Barcelona, apareix la primera Facultat de Biologia que ha vingut seguida aquest any de la corresponent a la Universitat Complutense de Madrid. A part les raons circumstancials, que en aquests casos sempre hi són com a determinants, sembla clar que el futur és la generalització a totes les universitats de l'Estat espanyol d'aquest procés iniciat a Barcelona. És molt possible que d'aquesta manera sigui més ben harmonitzada l'estructura institucional amb l'augment continuat de coneixement en el camp de la Biologia i amb una incessant diversificació, i, alhora, que permeti configurar una personalitat més vigorosa y genuïna de la figura del biòleg.

És cosa sabuda que la Biologia s'ha originat dins l'activitat de professions de caràcter tradicional i que, en certa manera, hi és encara cultivada. També, que el predecessor genuí del biòleg d'avui és encara el naturalista dels segles XVIII i XIX, i que, per aquest motiu, la Facultat de Biologia té com a objectiu fonamental la continuació de la tradició històrico-natural. Potser els ecòlegs d'avui en constitueixen la materialització més característica.

Cal afegir que, en el biòleg d'avui, hi ha també una altra fisonomia derivada directament de la darrera revolució científica de finals del segle XIX, caracteritzada per la preocupació per l'estudi de la matèria viva en ella mateixa. En gran part, ve motivada per una actitud mental idèntica a la del matemàtic, el físic o el químic, però amb orientació biològica. En camps com els de la genètica i la morfologia, trobem una hibridació entre les dues línies assenyalades.

La Facultat de Biologia conserva, com a tret característic de les Facultats de Ciències i de les de Filosofia de les quals aquestes es derivaren, l'interès pel coneixement pel ell mateix. L'adquisició de nous coneixements i una comprensió més coherent i profunda dels ja adquirits és l'objectiu que es justifica per ell mateix i no necessàriament en funció de la repercussió social directa que se'n pugui derivar.

La creació de la Facultat de Biologia a Barcelona és un fet important per a la Societat Catalana de Biologia. Entre les dues institucions hi ha, de fet, moltes connexions a través de les persones, de les inquietuds i del contingut del seu món intellectual. Cal esperar que aquestes relacions augmentin en mutu benefici, tot vigoritzant la personalitat i força expansiva de la Biologia al nostre país.

El colloqui de Prada sobre «El català, llengua d'expressió científica». — A Prada, el 25 d'agost de 1973, entre les activitats de la Universitat Catalana d'Estiu, tingué lloc un colloqui sobre el tema «El català, llengua d'expressió científica». El colloqui fou per una actitud mental idèntica a la del matemàtic, el físic o el químic, però amb presidit pel professor Gerard Vassails, físic, degà de la Facultat de Ciències de Tananarive. Integraren la taula rodona els químics Heribert Barrera, professor de la Nova Universitat Autònoma de Barcelona, Enric Casassas, de l'Institut d'Estudis Catalans i professor també de la Nova Universitat Autònoma de Barcelona; l'enginyer Reinald Dedies, membre del «Groupe Français de Croissance Cristalline», premi «Antoni de Martí i Franquès» de l'Institut d'Estudis Catalans»; els metges Josep Laporte [1], president de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears i professor de la Nova Universitat Autònoma de Barcelona, i Joaquim Ramis [1], de la Societat Catalana de Biologia i del Secretariat de «Monografies Mèdiques»; els biòlegs Josep Maria Camarasa [2] i Ramon Folch i Guillèn, de la Institució Catalana d'Història Natural i de la Societat Catalana de Biologia, professors de la Universitat de Barcelona; l'enginyer electrònic Lluís Marquet, de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques i professor de l'Escola d'Enginyers de Barcelona; i el físic nuclear Antoni Lloret, investigador del Centre de Recerques Nuclears d'Estrasburg. Actuà de coordinador el metge Oriol Casassas [1], de la Societat Catalana de Pediatria i del Secretariat de «Monografies Mèdiques». El colloqui, al qual assistiren més de dues-centes persones, fou seguit d'un debat amb interessant i nombroses aportacions. Com a resultat de tot plegat hom arribà a les conclusions següents:

1. El dret a l'ús de la llengua pròpia ha estat proclamat —per veus individuals i collectives d'inqüestionable prestigi i autoritat, amb arguments de naturalesa molt diversa—, com un dret universal, inviolable i inalienable. Essent així que el català —igualment a d'altres llengües no majoritàries— encara és, malgrat tot, objecte de restriccions i limitacions que atempten contra la seva vida o, si més no, amenacen els seus mitjans de desenvolupament, ENTENEM que no és superflu, ans al contrari, de proferir el permanent i indefallent propòsit de continuar reivindicant el nostre dret a fer-ne ús, com a llengua pròpia que ens és, i de continuar lluitant per la normalització d'aquest ús.
2. A l'igual del ciutadà que en la plenitud de la seva responsabilitat i de la seva dignitat té, en connexió amb el dret d'intervenir en el afers públics, el deure de prendre-hi part i el de fer possible als altres aquesta participació, ENTENEM que tot català plenament responsable, unit al dret, té el deure de fer ús de la llengua pròpia i de possibilitar als altres l'exercici d'aquest dret, tant com —pels seus coneixements o per la seva representació— li sigui a l'abast. ENTENEM que l'ús de la llengua pròpia —ultra un dret inalienable— constitueix, per dignitat, un imperatiu indefugible.
3. ENTENEM que el dret a l'ús de la llengua i el deure que se'n deriva atenyen la totalitat dels seus camps i, en conseqüència, PROCLAMEM aplicables drets i deures a tots els nivells, graus i terrenys de l'activitat humana i, per tant —que res no en justificaria l'exclusió—, en els seus aspectes científics. Si una llengua ha de viure en plenitud, el seu exclusiu conreu literari és manifestament insuficient: cal que la llengua s'enrobusteixi amb el desenvolupament del lèxic científic i tecnològic, que segueixi el vigorós dinamisme de la ciència. Per aquest camí, i només per aquest camí, una llengua ateny la seva majoritat. ENTENEM que el català no esdevingué plenament adult fins que a la seva sòlida trajectòria literària no se sumà l'enriquidora aportació de la terminologia i de la utilització científica i tecnològica, i MANIFESTEM que, d'ençà que aquesta aportació s'inicià, el català ha demostrat a bastament ésser susceptible d'expressar qualsevol con-

1. Membres de la S. C. B. 2. Vice-secretari de la S. C. B.

cepte fill del conreu de la ciència; els problemes intrínsecament lingüístics que ha hagut de resoldre o que encara ara esperen solució no són sinó els problemes amb què ha topat o topa qualsevol altra llengua moderna de cultura.

4. La inqüestionable viabilitat lingüística del català com a vehicle d'expressió científica pot no traduir-se, però, en una viabilitat real si les circumstàncies no li són propícies. Com que constatem que, en el moment actual, ens veiem coartats directament o indirectament per imposicions o pressions d'índole diversa quant a l'ús de la nostra llengua, MANIFESTEM *que l'ús del català en el treball científic quotidià és irrenunciable per als homes de ciència de la nostra comunitat cultural,* tant en les tasques de recerca com en les tasques de docència, tant en les petites reunions de treball com en les conferències d'auditori ampli. ENTENEM que aquest ús és espontani en una part molt important dels nostres homes de ciència i per això pensem que aquesta espontaneïtat, signe inequívoc de la viabilitat real del català com a vehicle d'expressió científica, no ha d'ésser de cap manera constreta per tercers i molt menys encara per nosaltres mateixos en inexcusable defecció. ENTENEM que els nostres científics han de mirar d'alliberar-se d'aquesta situació restrictiva a què han estat abocats i han de recuperar llur plena espontaneïtat en la mesura que les circumstàncies els ho permetin, i fins superant les circumstàncies si cal i és possible. ENTENEM que les limitacions que en el domini del lèxic científic i tècnic puguem tenir un moment donat són limitacions de tot el nostre nivell intellectual, limitacions que només seran superades mitjançant una reeducació lingüística filla de l'ús, verbal i escrit, continuat de la parla.

5. ENTENEM *també que quant a les publicacions, la situació no és essencialment diferent de la del treball quotidià,* bé que cal fer matisacions i salvetats importants. Essent una constant històrica que la comunitat científica occidental cerqui vehicles d'expressió lingüística d'abast amplament internacional —el llatí un temps, actualment sobretot l'anglès— REPUTEM normal i lícit que els nostres homes de ciència, solidaris amb la comunitat científica mundial, renunciïn en determinats casos a l'ús de la llengua pròpia a favor de l'anglès o d'alguna altra llengua majoritària a l'hora de publicar llurs treballs de recerca, en el ben entès que aquesta actitud *ha d'ésser filla d'una decisió lliure i voluntària,* no pas d'una imposició, i a favor d'una llengua, generalment l'anglès, que hom reconegui com a realment internacional. ENTENEM que la renúncia sistemàtica a favor d'altres llengües, científicament parlant, tan minoritàries, o quasi, com la pròpia, i la renúncia imposada, són actituds desafortunades o humiliants, respectivament.

6. CONSTATEM que també és una constant històrica que, al costat de les llengües majoritàries, hom faci ús de les llengües pròpies, i, com a membres de la comunitat cultural catalana, ens enorgullim que, per a la nostra, això sigui un fet, bé que desigual i intermitent, des del segle XIII, circumstància que no ens confereix la preeminència, evidentment, però sí un dels llocs degans en el concert de les llengües d'expressió científica europees. ENTENEM que aquest ús és especialment indicat quan les publicacions científiques van dirigides primordialment a la pròpia comunitat cultural i quan tracten temes vinculats al medi geogràfic propi i, per tant, especialment interessants només per als científics que estan avesats a relacionar-s'hi. Per tot això ENTENEM així la nostra actitud lingüística quant a les publicacions:

   a. *Fer tots els possibles per publicar en català els textos destinats a la nostra comunitat cultural* (manuals, llibres de text, articles i obres de divulgació de qualsevol nivell, etcètera), cosa que és la pràctica habitual de totes les comunitats culturals normals, fins de les de demografia més reduïda, i que,

en el nostre cas, és, a més, condició bàsica per a coadjuvar el bandejament definitiu de les limitacions lingüístiques a què abans ens hem referit: els nostres lectors han de poder accedir al coneixement científic directament en català.

b. *Publicar en català els treballs de recerca científica referits al nostre medi geogràfic* (geologia, geografia, botànica, zoologia, economia, etc.), *tot dotant-los d'amplis resums, preferentment en anglès:* cal que siguin fàcilment accessibles als membres de la nostra mateixa comunitat cultural o als de comunitats veïnes (que seran romàniques i, per tant, permeables al català), sense que puguin deixar d'ésser-ne totalment els membres de comunitats culturals més allunyades (les anglosaxones, posem per cas).

c. *Publicar en anglès,* o, secundàriament, en alguna altra llengua veritablement majoritària en el context científic, *els treballs de recerca independents del medi geogràfic* (química, microbiologia, matemàtiques, física, etc.), *sense deixar de publicar en català* extrets, resums o, fins i tot, el treball sencer —abans o després de l'edició en llengua majoritària—, i sense descartar totalment la possibilitat de publicar aquests treballs pel sistema proposat a *b*.

ENTENEM que cap d'aquestes opcions no està renyida amb la traducció ulterior dels textos catalans a qualsevol altra llengua: no defensem cap mena d'exclusivisme patriòtic sinó que, simplement, neguem tot caràcter vergonyant al nostre vehicle habitual d'expressió.

7. Plenament conscients de l'adversitat de molts dels factors sociolingüístics que intervenen avui en el desenvolupament i en la vida mateixa de la llengua catalana i de la dificultat que comporta llur endegament intrínsecament lingüístic —ni que sigui parcial—, ENTENEM que l'únic organisme amb responsabilitat i autoritat per a coordinar uns esforços, per a dictar unes normes i per a acomplir una missió d'actualització de la llengua és l'Institut d'Estudis Catalans i, amb el fervorós reconeixement per la tasca que ha dut a terme en etapes encara més difícils que l'actual, l'INSTEM a prendre —amb la urgència que la penosa circunmstància en què viu la llengua recomana— unes àgils i accelerades mesures que ens permetin de veure el futur lingüístic de l'idioma amb més consistència i, per tant, amb més esperança.